

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчальних дисциплін**

«Основи психоаналізу»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – є засвоєння майбутніми медичними психологами основних положень психоаналітичної теорії З. Фрейда та його послідовників, ознайомлення з провідними тенденціями, стратегіями та технологіями сучасного психодинамічного підходу; вироблення критичного мислення та недогматичного погляду на систему базових теоретико-методологічних і практичних уявлень щодо основних понять та категорій психоаналізу, психоаналітичного вчення про несвідоме, сновидінь та особливостей їх тлумачення, характеристик неврозу страху та дитячих фобій, людської сексуальності, психоаналітичного розуміння структури психіки та основних механізмів психічного захисту.

Завдання:

- сформувати у студентів систему психологічних знань; формування знань і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психологічних знань про психіку та людину загалом для аналізу конкретних життєвих ситуацій;
- забезпечити необхідну теоретичної підготовку майбутніх фахівців системою науково-психологічних знань та методів дослідження;
- сформувати на основі науково-психологічних знань професійні вміння, що є важливим елементом у додипломній медичних психологів та їх майбутній професійній діяльності;
- ознайомити з поняттями «внутрішньо особистісного конфлікту» й «соматизації невідреагованих емоцій»;
- навчити обирати різноманітні стратегії та впливи у професійній діяльності;
- активізувати знання психічних процесів та поведінки особистості пацієнта;
- сприяти розумінню власних процесів самоконтролю й саморегуляції майбутнього фахівця;
- оцінювати і приймати відповідні рішення у ситуаціях, що вимагають психологічних знань;
- формувати вміння у студентів використовувати психологічні знання курсу у майбутній професійній діяльності.

Результати навчання: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії; пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; порівнювати феноменологію

захисних механізмів; розрізнити рівень функціонування й тип організації особистості; визначити поняття «сепарації-індивідуалізації»; враховувати значимість емпатії та помірної фрустрації в лікарській діяльності; здатність формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника; здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем особистості; аналізувати та враховувати психологічні феномени в майбутній лікарській практиці; враховувати складність та невіддільність позасвідомих процесів у структурі життєдіяльності особистості в суспільстві; здатність узагальнювати психологічні вимоги до професійно важливих якостей фахівця, спираючись на отримані знання; відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку; демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- особливості становлення та розвитку психоаналізу;
- основні категорії, поняття й напрямки розвитку сучасного психодинамічного підходу;
- предмет, метод й місце теорії психоаналізу в системі психологічних наук;
- основні закономірності розвитку й реалізації індивідуальних особливостей особистості;
- особливості фрейдівської теорії несвідомого психічного;
- фундаментальні поняття несвідомого та його ролі в життєдіяльності людини;
- феноменологію захисних механізмів;
- теоретичні положення та поняття, основні техніки та процедури психоаналітичного напрямку консультування.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури, самостійно вивчати і аналізувати наукову літературу;
- визначати специфіку психоаналізу як науки, розкривати його сутність, відмінності від інших психіатричних, психологічних і психотерапевтичних наук;
- аналізувати умови та закономірності виникнення й еволюції психоаналітичного знання, особливостей його розвитку, основних теорій та відгалужень;
- розкривати взаємозв'язок інтелектуального та ірраціонального, розуму та емоцій, сформулювати цілісний образ соціального та внутрішнього життя людини;
- визначати складність та невіддільність позасвідомих процесів у структурі життєдіяльності особистості в суспільстві;
- аналізувати та враховувати психологічні феномени в майбутній медичній практиці;
- узагальнювати психологічні вимоги до професійно важливих якостей фахівця, спираючись на знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни;
- використовувати отримані знання в майбутньому на практиці, при написанні наукових робіт.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Історія виникнення й розвитку психоаналітичної думки.
2. Основні положення психоаналізу.
3. Основні категорії класичного психоаналізу.
4. Стиль життя (прототип, план). Соціальний інтерес. Несприятливі ситуації дитинства
5. Соціальний психоаналіз та Его-психологія. Поняття «тривоги».
6. Селф-психологія, теорія нарцисизму.
7. Дитячий психоаналіз: А. Фрейд, К. Хорні, М. Кляйн, Дж. Боулбі та ін.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Тимофієва Марина Пилипівна – кандидат психологічних наук, доцент.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчальних дисциплін**

«Тілесно-орієнтована психологія»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення (курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – усвідомлення глибинного взаємозв'язку тіла і психіки, формування знань та навичок екологічного ставлення до свого психологічного здоров'я, можливостей майбутніх медичних психологів.

Завдання:

- засвоєння студентами знань і глибоке вивчення та усвідомлення основних теоретичних положень та емпіричного доробку тілесно-орієнтованої психології;
- знайомство з головними підходами та методами тілесно-орієнтованої психотерапії;
- усвідомлення глибинного взаємозв'язку тіла і психіки, формування знань та навичок екологічного ставлення до свого психологічного здоров'я.

Результати навчання: формування системи психологічних знань особливостей взаємозв'язку тіла і психіки, формування знань та навичок екологічного ставлення до свого психологічного здоров'я; оволодіння основними категоріями та поняттями тілесно-орієнтованої психології; демонструвати навички міжособистісної взаємодії; використовувати отримані знання на практиці.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- основні теоретичні положення тілесно-орієнтованої психології;
- підходи та методи тілесно-орієнтованої психології;
- особливості взаємозв'язку тіла і психіки людини.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти:**

- розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.
- застосовувати знання з різних галузей психології
- застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності;
- приймати обґрунтоване рішення;
- обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Поняття про тілесно-орієнтовану психологію. Історія розвитку тілесно-орієнтованої психології та психотерапії
2. Вегетоаналітична терапія характеру В. Райха
3. Класифікація базових особистісних проблем за В. Баскаковим
4. Класифікація проблемних пат тернів дихання за А. Виховські
5. Біоенергетика А. Лоуена

6. Бодинаміка Л. Марчер
7. Модель розвитку особистості в нормі й патології
8. Особистість психотерапевта в тілесно-орієнтованій психотерапії
9. Етичні, тактичні та діагностичні аспекти роботи з клієнтом в тілесно-орієнтованій психотерапії
10. Техніки і вправи, що застосовуються в тілесно-орієнтованій психотерапії. Робота з мотивацією клієнта

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач.

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчальних дисциплін**

«Психологія сексуальності»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – розкрити психологічні бар'єри в міжстатевому спілкуванні та сексуальній поведінці людей, які сприятимуть гуманізації стосунків, подоланню гендерних стереотипів, консервативних поглядів на питання сексуальності як важливу складову частину особистості.

Навчальна дисципліна «Психологія сексуальності» побудована на принципах інтегративного підходу до розгляду психологічних явищ та категорій і пов'язана з такими дисциплінами як «Психологія спілкування», «Основи психології та міжособистісної комунікації», «Психологія особистості», «Психологія конфлікту», «Соціальна психологія», «Гендерна психологія», «Психологія сім'ї», «Вікова психологія», «Анатомія та фізіологія людини».

В рамках вивчення дисципліни розглядаються проблеми розвитку психосексуальної культури особистості в сім'ї та освітніх установах, з метою формування у студентів позитивної установки на створення сім'ї, розвитку якостей материнства та батьківства.

Завдання:

- визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання в межах навчальної дисципліни;
- дотримуватися принципу науковості у вивченні психології сексуальності;
- ознайомити студентів з основними проблемами курсу наукової сексології;
- орієнтуватися в основних наукових підходах та термінах дисципліни, критично їх аналізувати;
- розглянути основні етапи психосексуального розвитку в контексті вікової динаміки та спілкування особистості;
- розвивати комунікативні навички спілкування;
- закласти основи для розвитку здорової психосексуальності;
- формувати потребу в створенні сім'ї, народженні та вихованні дітей.

Результати навчання: демонструвати розуміння закономірностей та особливостей психосексуального розвитку особистості; рефлексувати та критично оцінювати достовірність отриманих знань; використовувати отримані знання для діагностики та профілактики порушень в сексуальних стосунках, регулюванні та вирішенні конфліктів в сфері сексуальних стосунків; використовувати отримані знання для особистого та професійного розвитку.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- предмет, об'єкт і завдання навчальної дисципліни;
- методологію соціально-психологічних досліджень в сфері психології сексуальності та сексології (Харківська школа сексології В. Кришталя);
- основні етапи та тенденції становлення зрілої сексуальності;
- основні поняття та категорії психології сексуальності та сексології;
- закономірності психосексуального розвитку особистості в теорії З.Фрейда, Е.Еріксона та ін.;
- закономірності та принципи розвитку та прояву жіночої та чоловічої сексуальності.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури, самостійно вивчати і аналізувати наукову літературу та результати досліджень з психології жіночої та чоловічої сексуальності;
- розрізняти та критично аналізувати питання в межах дисципліни з точки зору наукового підходу;
- використовувати теоретичні знання для особистого та професійного розвитку;
- використовувати отримані знання для діагностики та профілактики порушень в сексуальних стосунках, регулюванні та вирішенні конфліктів в сфері сексуальних відносин.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Психологія сексуальності в структурі наукових знань, предмета та завдання дисципліни.
2. Історія розвитку психосексуальної культури на різних етапах розвитку суспільства.
3. Психосексуальний розвиток особистості в теоріях З.Фрейда, Е.Еріксона та ін.
4. Вікові особливості психосексуального розвитку та сексуальної поведінки особистості.
5. Основні прояви сексуальності у чоловіків та жінок. Парні прояви сексуальності.
6. Здоровий образ життя та сексуальний розвиток особистості.
7. Психосексуальна поведінка особистості в період зрілої сексуальності.
8. Сексуальне здоров'я та сексуальна норма. Основні порушення психосексуального розвитку особистості.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Тимофієва Марина Пилипівна – кандидат психологічних наук, доцент.

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач.

Додаток 1
до Положення про порядок та умови обрання
здобувачами вищої освіти вибіркового навчального дисциплін
у Вищому державному навчальному закладі України
«Буковинський державний медичний університет»

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчального дисциплін**

«Психологія управління»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – формування знань, навичок і вмінь, розвиток здібностей, що дають змогу здійснювати управлінську, організаційну, методичну, інноваційну діяльність, керуючи організаціями з урахуванням розвитку та ефективного використання їх кадрового потенціалу; сприяти формуванню вмінь і навичок ефективного використання методів і засобів, розроблених в психології управління для забезпечення успішного розв’язання керівниками різноманітних управлінських проблем, що сприятиме розвитку системи необхідних професійних якостей медичних психологів, які працюють у системі «людина-людина», їх професійному та особистісному становленню як конкурентоспроможних фахівців у майбутньому.

Завдання:

- розкриття теоретичних основ психології управління, змісту та особливостей психологічних аспектів управлінської діяльності;
- формування системи наукових понять і науково впорядкованих базових уявлень про істотні аспекти активності людини як суб’єкта праці;
- ознайомлення з психологічними закономірностями трудового процесу, психологічними вимогами до особистості працівника та керівника, а також формування навичок здійснення відповідної психологічної допомоги співробітникам організацій;
- засвоєння соціально-психологічних закономірностей управлінської діяльності, впливу керівників на персонал соціальних організацій і взаємодії з ним;
- оволодіння методами психології управління, спираючись не лише на систему практичних занять, але і на базову фундаментальну підготовку медичних психологів, органічно збагачуючи останню;
- вироблення у студентів умінь аналізувати соціально-психологічні процеси і явища в медичних організаціях, застосовуючи на практиці отримані знання;
- культивування рівної пошани до різних видів праці і представників різних професійних спільнот.

Результати навчання: застосовувати систему методів та засобів психології управління, аналізувати соціально-психологічні процеси і явища в медичних організаціях, застосовуючи на практиці отримані знання; засвоєння соціально-психологічних закономірностей управлінської діяльності, впливу керівників на персонал соціальних організацій і взаємодії з ним.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- предмет, завдання і зміст дисципліни психологія управління;
- методологічні основи психології управління персоналом;
- історію і сучасний стан розвитку психології управління;
- психологію особистості в управлінні;
- закономірності управлінського впливу на персонал організації, управління процесами групової динаміки та інноваційних процесів;
- психологію управління рекламною діяльністю організації;
- особистість працівника, її структуру і прояви;
- психологічні аспекти керівництва і лідерства;
- психологію управління людськими ресурсами;
- основи теорії організації і управління, планування і прогнозування кадрової роботи в організації, фахової орієнтації якісного аналізу складу кадрів, організації і соціальної адаптації працівників, науково-обґрунтованого добору і розстановки кадрів;
- головні форми і джерела комплектування штатів, оплати праці, матеріального і морального заохочування, шляху їх удосконалювання;
- психологію конфліктів в управлінні;
- соціально-психологічну специфіку ділового спілкування в управлінській діяльності;
- психологія ведення ділових переговорів;
- форми організації та планування робочого часу в управлінні;
- правові аспекти управління персоналом;
- психологічні особливості людей, їх взаємодії, закономірності функціонування соціальної організації;
- сучасні засоби стимулювання працівників медичних організацій;
- специфіку і значущість медичної професійної діяльності в сучасних соціокультурних умовах;
- особистісні особливості персоналу організацій;
- методи розвитку навичок само менеджменту;
- основні характеристики професійної діяльності персоналу організацій;
- види міжособистісної взаємодії в організації;
- методи отримання влади та здійснення впливу на колектив організації.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури, самостійно вивчати і аналізувати наукову літературу;
- виявляти закономірності управлінського впливу на персонал організації;
- розкривати закономірності управління процесами групової динаміки та інноваційних процесів;
- використовувати методи психологію управління рекламною діяльністю організації;
- проводити методи особистості працівника, її структуру і прояви;
- використовувати знання психологічних аспектів керівництва і лідерства з метою ефективного управління в колективі;
- планувати і прогнозувати кадрову роботу в організації, методи соціальної адаптації працівників, науково-обґрунтованого добору і розстановки кадрів;
- застосовувати психологічні методи розв'язання конфліктів в управлінні;
- використовувати техніку ділового спілкування в управлінській діяльності;
- обґрунтовувати методи ведення ділових переговорів в ефективній управлінській діяльності;
- ефективно організовувати та планувати робочий час в управлінні (методи тайм-менеджменту);
- визначати психологічні особливості людей, їх взаємодії, закономірності функціонування соціальної організації;
- використовувати методи розвитку навичок само менеджменту;

- використовувати методи отримання влади та здійснення впливу на колектив організації.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Теоретичні засади психології управління. Управління як соціальний феномен.
2. Прикладні проблеми сучасної психології управління.
3. Профорієнтація, профадаптація, професійне навчання в системі психології управління.
4. Психологічні аспекти управлінської діяльності.
5. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.
6. Особистість керівника як фактор підвищення ефективності управлінської діяльності.
7. Психологічні закономірності управлінського впливу.
8. Психологія управління груповими процесами.
9. Психологічні закономірності ділового спілкування в управлінні.
10. Психологія стресу у діяльності керівника.
11. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання.
12. Тайм-менеджмент у психології управління.
13. Правові аспекти психології управління персоналом.
14. Психологія управління рекламною діяльністю організації.
15. Психологічні складові іміджу та організації та персоналу.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.

- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач.

до Положення про порядок та умови обрання
здобувачами вищої освіти вибіркового навчальних дисциплін
у Вищому державному навчальному закладі України
«Буковинський державний медичний університет»

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчальних дисциплін**

«Візуальна психодіагностика»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – розширити діапазон теоретичних знань з основних проблем і напрямів розвитку візуальної психодіагностики, вивчити її основні методи, а також сформувати практичні вміння та навички за зовнішнім виглядом та особливостями поведінки визначити психологічні особливості людей, що сприятиме розвитку системи професійно-важливих якостей фахівців, що працюють у системі «людина-людина» та їх професійному та особистісному становленню як конкурентоспроможних медичних фахівців у майбутньому.

Завдання:

- засвоєння методів візуальної психодіагностики і їх значення для практики управлінської діяльності.
- сприяти формуванню у студентів знань з візуальної психодіагностики (особливостей дослідження почерку, зовнішності, постави, ходи, положень корпусу тіла людини та ін.);
- діагностика та інтерпретація невербальних проявів поведінки особистості в процесі міжособистісної комунікації (жестів, міміки, пантоміміки та ін.);
- формування у студентів знань про сигнали тіла та загальні характеристики людини.
- формування здатності застосовувати набуті знання, уміння та розуміння себе та інших в залежності від характеристики різних типів темпераменту на основі методів візуальної психодіагностики;
- спонукання до творчого оволодіння процесом диференціації та інтеграції наукових знань, їх соціальної значущості;
- формування поваги до своєї професії, почуття гуманізму, нестандартного підходу до вирішення різноманітних фахових завдань, проблем людського існування.

Результати навчання: розвиток навичок візуальної психодіагностики особистості. Поглиблення і закріплення знань щодо аналізу особистості на основі методів візуальної психодіагностики.

Після вивчення курсу студенти повинні знати:

- предмет та завдання візуальної психодіагностики;
- структуру та стан розвитку сучасної візуальної психодіагностики;
- зв'язок візуальної психодіагностики з іншими науками;
- виникнення і етапи розвитку візуальної психодіагностики;
- методи дослідження зовнішніх проявів людини;

- типологічні особливості людей та їх зовнішні ознаки;
- візуальна характеристика типів темпераменту;
- мімічні особливості людини та їх характеристику;
- мову тілорухів та її діагностику;
- постава і хода, їх характеристика, зв'язок з фізичним та психічним станами людини;
- дистанція у спілкуванні, її типи;
- використання візуальної психодіагностики у практиці ділової взаємодії.

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури з візуальної психодіагностики;
- застосовувати теоретичні знання у практичній роботі, володіти методами візуальної психодіагностики;
- використовувати методи візуальної психодіагностики з метою налагодження ефективної міжособистісної взаємодії;
- розрізняти індивідуальні властивості різних типів темпераменту на основі методів візуальної психодіагностики;
- діагностувати емоційні стани і властивості особистості методами візуальної психодіагностики;
- здійснювати психологічний вплив на оточуючих за допомогою різних положень тіла у межах професійного спілкування;
- пояснювати специфіку різноманітних сигналів тіла людини та обґрунтовувати їх значення в міжособистісній взаємодії та професійному спілкуванні.
- спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів на основі знань з візуальної психодіагностики.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Візуальна психодіагностика як складова психодіагностики.
2. Методи дослідження зовнішніх проявів людини
3. Типологічні особливості людей та їх зовнішні ознаки.
4. Мімічні особливості людини та їх характеристика.
5. Рука людини як джерело знань у візуальній психодіагностиці.
6. Мова тіло рухів та її діагностика.
7. Графологія і пізнання особистості.
8. Використання візуальної психодіагностики у практиці ділової взаємодії

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.

- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчального дисциплін**

«Психологія сім'ї»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – розкрити психологічні особливості сучасної сім'ї, об'єктивні і суб'єктивні умови її розвитку, роль сім'ї в соціалізації особистості майбутнього фахівця.

Завдання:

- визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання в межах навчальної дисципліни;
- дотримуватися певного наукового підходу у вивченні сім'ї;
- з'ясувати специфіку внутрішніх і зовнішніх детермінант, які спонукають сім'ю до певного стилю життєдіяльності;
- орієнтуватися в наукових уявленнях про нормативні та ненормативні кризи сім'ї, критично їх аналізувати;
- проводити діагностику та корекцію подружніх стосунків на основі наявної достовірної теоретичної інформації;
- використовувати переваги окремих методів дослідження подружніх стосунків;
- знаходити найбільш оптимальні шляхи вивчення конкретної сім'ї з урахуванням індивідуальних особливостей чоловіка та дружини;
- враховувати внутрішній потенціал сім'ї та прогнозувати її перспективи.

Результати навчання: демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування сучасної сім'ї в контексті професійних завдань; рефлексувати та критично оцінювати достовірність отриманих знань ; використовувати отримані знання на практиці.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- предмет, об'єкт і завдання навчальної дисципліни;
- методологію соціально-психологічних досліджень проблем шлюбно-сімейних стосунків;
- поняття «шлюб» і «сім'я» з точки зору представників різних психологічних напрямів та підходів;
- форми організації шлюбно-сімейних стосунків в історичному контексті;
- особливості функціонально-рольової структури сімейних відносин;
- життєвий цикл сім'ї та динаміку сімейних відносин;
- стилі і помилки у вихованні дітей у сім'ї;

- причини сімейних і подружніх конфліктів, концепції та форми дестабілізації сімейних стосунків;
- основні форми та методи психологічної допомоги дисфункційним сім'ям (подружжя, батьки, діти);

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури, самостійно вивчати і аналізувати наукову літературу;
- розрізняти конфліктні, кризові і проблемні сім'ї;
- розрізняти дисфункційні та функціонально неспроможні сім'ї;
- виявляти рівень психологічного здоров'я сім'ї;
- проводити діагностичну та просвітницьку роботу з сім'єю;
- проводити виховні бесіди/тренінги зі старшокласниками, батьками із проблем підготовки до сімейного життя, профілактики й усунення конфліктних ситуацій у родині, виховання та розвитку дитини у сім'ї;
- надавати рекомендації членам родини з метою покращення психологічного мікроклімату у сім'ї, сприяння задоволенню потреб та гармонійному розвитку членів родини.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Об'єкт, предмет і завдання психології шлюбно-сімейних стосунків.
2. Процес і методи соціально-психологічних досліджень сімейно-шлюбних стосунків.
3. Форми організації шлюбно-сімейних відносин в історичному контексті.
4. Тенденції розвитку альтернативних форм шлюбно-сімейних стосунків на сучасному етапі.
5. Функціонально-рольова структура сімейних відносин.
6. Порухення структури і функціонування сімейної системи.
7. Динаміка шлюбно-сімейних стосунків.
8. Специфіка сімейного і подружнього конфлікту. Аналіз причин конфліктів у шлюбі та сім'ї.
9. Концепції і форми розпаду сімейних стосунків.
10. Шляхи профілактики дестабілізуючих явищ у шлюбно-сімейних стосунках.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Тимофієва Марина Пилипівна – кандидат психологічних наук, доцент.

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач.